

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2016 om ændring af strukturreform af den kommunale sektor (Deling af Qaasuitsup Kommunia i to kommuner).
(Formanden for Naalakkersuisut)

Forelæggelsesnotat
(Formanden for Naalakkersuisut)

1. behandling

På Naalakkersuisuts vegne skal jeg herved forelægge forslag til Inatsisartutlov om ændring af strukturreform af den kommunale sektor. Jeg skal inden forelæggelsen for en god ordens skyld beklage, at det har været nødvendigt for Naalakkersuisut at efteranmelde dette lovforslag. Det skyldes i korthed, at det ikke har været muligt at færdiggøre lovforslaget i henhold til de normale tidsfrister, når der samtidig skal tages hensyn til offentlig høring og indstillingen til kommunedeling fra kommunalbestyrelsen i Qaasuitsup Kommunia.

Naalakkersuisut har sammen med kommunerne og KANUKOKA i Den Politiske Koordinationsgruppe af flere omgange drøftet en deling af Qaasuitsup Kommunia. Kommunen gennemførte den 25. marts 2014 en folkeafstemning i Qaasuitsup Kommunia, hvor et flertal af vælgerne tilkendegav, at man ønsker Qaasuitsup Kommunia delt i flere nye kommuner.

Naalakkersuisut fandt ikke, at konsekvenserne af en deling af kommunen var tilstrækkeligt belyst forud for folkeafstemningen. For at få bedre beslutningsgrundlag fik Naalakkersuisut udarbejdet to konsulentrapporter til belysning af de administrative og økonomiske konsekvenser af en kommunedeling. De to rapporter er tidligere sendt til Inatsisartut til orientering.

De væsentligste konklusioner i rapporterne er bl.a.:

- at der vil være væsentlige merudgifter forbundet med etablering og drift af de nye kommuner. Det er en omkostning, der skal dækkes, uanset om det sker lokalt eller med bidrag fra hele landet,
- at de nye og mindre kommuner kan få vanskeligheder ved at rekruttere og fastholde kvalificeret arbejdskraft,
- samt at der er risiko for, at de nye og mindre kommuner vil have vanskeligere ved at løfte de opgaver, som Selvstyret agter at overdrage til kommunerne, end de øvrige kommuner.

Kommunalbestyrelsen i Qaasuitsup Kommunia har enstemmigt indstillet til Naalakkersuisut, at der sker en opdeling af den nuværende kommune i to nye kommuner. Kommune 1 skal bestå af de tidligere:

Qaanaaq Kommune

Upernavik Kommune

Uummanaq Kommune
Ilulissat Kommune
og kommune 2 skal bestå af de tidligere:
Qeqertarsuaq Kommune
Aasiaat Kommune
Qasigiannugit Kommune
Kangaatsiaq Kommune

På denne baggrund fremlægger Naalakkersuisut dette lovforslag, som skaber de fornødne rammer for, at kommunalvalget i 2017 kan gennemføres som et valg til den nye kommunestruktur. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at kommunevalget i Nordgrønland ellers vil savne relevans og legitimitet for vælgerne, når en kommunedeling i bred politisk enighed alligevel er nært forestående. Lovforslaget indeholder bl.a. retningslinjer for valg og konstituering af overgangsudvalgene i de nye kommuner og egentlige bestemmelser om deling af Qaasuitsup Kommunian i de 2 nye kommuner.

Generelt fremgår det af hørings svarene, at resten af samfundet ikke ønsker at blive pålagt udgifter i forbindelse med kommunedelingen. Naalakkersuisut har tidligere meddelt, at udgifter ved en kommunedeling, må være den enkelte kommunes udgift. Derfor har Naalakkersuisut meddelt, at en dialog om dette spørgsmål skal have dette som udgangspunkt. Naturligvis skal der være rimelighed og balance i de løsninger, vi finder hen til. Hertil skal det bemærkes, at karakteren og omfanget af udgiften som følge af en kommunedeling i Nordgrønland ikke er kendt og opgjort endeligt, idet der ikke er lagt egentlige budgetter på nuværende tidspunkt. Derfor finder Naalakkersuisut ikke, at der er det fornødne grundlag for at træffe endelig beslutning i dette spørgsmål på nuværende tidspunkt. Dette vil i øvrigt være et anliggende, som også Inatsisartut forventes at skulle tage stilling til, idet det vil berøre finanslovens bevillinger.

Det foreslås, at der ved næste kommunalvalg den 4. april 2017 vælges to overgangsudvalg i Qaasuitsup Kommunian, som skal forberede opdelingen af kommunen. Kommunalbestyrelsens funktionsperiode forlænges samtidig til 31. december 2017, hvorefter overgangsudvalgene vil træde til som de nye kommunalbestyrelser.

Afholdelse af valgene sker i henhold til den gældende kommunale valglov.

Med disse bemærkninger skal jeg på vegne af Naalakkersuisut overlade forslaget til Inatsisartuts behandling.